

TARTALOM

Köszönetnyilvánítás	9
I. BEVEZETÉS	11
I.1. A kutatás tárgya, fogalmi és módszertani keretei	11
I.1.1. A vizsgálat tárgya, szempontjai és módszerei	11
I.1.2. Terminológia	15
I.1.3. Tér- és időkeret	16
I.2. Historiográfiai áttekintés	16
I.2.1. A 18. századi Erdély kormányzattörténetére vonatkozó jelentősebb munkák	17
I.2.2. A székek intézmény- és társadalomtörténetére vonatkozó irodalom	25
I.2.3. Csíkszék társadalom- és intézménytörténetére vonatkozó munkák	37
I.3. Források	41
I.3.1. Kiadott források	41
I.3.2. Kiadatlan levéltári források	43
II. TÖRTÉNETI ELŐZMÉNYEK, SZÉKI TISZTSÉGEK ÉS INTÉZMÉNYEK	49
II.1. A szék középkori előzményei	49
II.2. Széki tisztségek és intézmények	51
II.2.1. Széki hadnagy/(fő)kapitány	52
II.2.2. Székbíró	54
II.2.3. Assessorok	55
II.2.4. Nótáriusok	62
II.2.5. Perceptorok	67
II.2.6. Commissariusok	72
II.2.7. Székgyűlés	82
II.2.8. Társszékgyűlések	92
II.2.9. Viceszék	95
II.2.10. Derékszék	98
II.2.11. Folytonos táblák	104
III. FŐKIRÁLYBÍRÓK	114
III.1. Történeti előzmények és a tisztség jellemzői	114
III.2. A főkirálybírói intézmény a Habsburg-berendezkedés után	121
III.2.1. Kászoni Bornemisza János (1708–1725) és Kálnoki Ádám főkapitány (1709–1719)	124
III.2.2. Haller János (1725–1733)	140
III.2.3. Lázár Ferenc (1736–1742)	153
III.2.4. Kálnoki Ferenc (1743–1749)	162
III.2.5. Haller János administratorsága (1749–1750)	194

III.2.6. Haller Pál (1752–1761)	196
III.2.7. Bornemisza Pál (1761–1764)	206
III.2.8. Henter Ádám (1765–1781)	238
IV. ALKIRÁLYBÍRÓK	256
IV.1. Az alkirálybírói tisztség történeti előzményei	256
IV.2. Az alkirálybírók szerepköre és joghatósága a 18. században (1708–1780)	259
IV.2.1. Közigazgatás	259
IV.2.2. Igazságszolgáltatás	264
IV.2.3. Határvédelem	269
IV.3. Az alkirálybírók és a Gubernium közötti hivatali viszony	275
IV.4. Az alkirálybírók választása	289
IV.5. Az alkirálybírói tisztség személyi összetétele 1708–1780 között	299
IV.5.1. Gyergyószerék	299
IV.5.2. Felcsíkszerék	300
IV.5.3. Alcsíkszerék	302
IV.5.4. Kászonszerék	304
IV.6. Az alkirálybírók fizetése a széki adók és kiadások tükrében	305
V. A PLÁJÁSRENDSZER	309
V.1. A plájásrendszer 1715 előtt	309
V.2. A Haan-reform – a plájásrendszer újjászervezése és a plájások feladatkörei	316
V.3. A plájások körüli joghatósági és adózási viták	323
V.4. A plájásrendszer újjászervezése és működése 1752–1760 között	331
V.4.1. A plájások száma és szolgálati beosztása	335
V.4.2. Adózás és fizetési ügyek	338
V.5. Az egészségügyi őrség (<i>vigiles sanitates</i>) felállítása	340
V.6. A határőrség szervezése – a plájásrendszer megszűnése	342
VI. ÖSSZEGZÉS	347
VII. FORRÁSOK ÉS HIVATKOZOTT SZAKIRODALOM	360
VII.1. Nyomtatásban megjelent források	360
VII.2. Kézírt forrás	361
VII.3. Levéltári források	361
VII.4. Szakirodalom	362
VIII. CSÍK-, GYERGYÓ- ÉS KÁSZONSZERÉK TISZTVISELŐI NÉVSORA	369
Gyergyószerék	369
Felcsíkszerék	374
Alcsíkszerék	382
Kászonszerék	390
Rezumat	395
Abstract	397